

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Praha 9 – Letňany, Rychnovská 350

Rychnovská 350, 199 00 Praha 9 - Letňany

Identifikátor školy: 600 040 623

Termín konání komplexní inspekce: 19. – 26. října 2001

Čj.	010 860/01-5107
Signatura	ka9cv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je příspěvková organizace zřízená Městskou částí Praha – Letňany.

Sdružuje:

- a) základní školu s kapacitou 620 žáků
- b) mateřskou školu s kapacitou 50 dětí
- c) školní družinu s kapacitou 200 žáků
- d) školní jídelnu s kapacitou 650 jídel

K datu 30. 9. 2001 vykazala:

- a) 601 žáků ve 30 třídách
- b) 43 dětí ve 2 třídách
- c) 110 žáků ve 4 odděleních
- d) 615 přihlášených strážníků

Škola poskytuje základní vzdělání podle vzdělávacího programu Základní škola, výraznou profilací školy je hudební a výtvarná výchova. Z 18 tříd prvního stupně základní školy je 6 specializovaných tříd s 68 žáky. Ve 4. – 9. r. škola vykazuje 77 individuálně integrovaných žáků, z toho 1 sluchově postižený a 76 s vývojovými poruchami učení a chování.

Škola má jedno odloučené pracoviště: Rychnovská 139, 199 00 Praha 9 – Letňany, kde je umístěna většina tříd prvního stupně, mateřská škola a školní družina.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA - HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda a vlastivěda v 1. – 5. ročníku

Časová dotace vybraných předmětů je dodržena. Učitelky plánují výuku prostřednictvím velmi podrobných tematických plánů, které jsou však spíše formálním výtahem z obsahů učebnic. V loňském školním roce nebyly plně respektovány osnovy, k pochybením došlo buď tím, že příslušné učivo nebylo do výuky zařazeno (kurz výchova ke zdraví, psaní ve 4. a 5. r.), nebo tím, že do výuky bylo zařazováno učivo z vyšších ročníků nebo učivo, které osnovy na prvním stupni vůbec neobsahují (dělení dvojciferným dělitelem, úhly, povrchy těles, slovní úlohy s nadměrným počtem dílčích výpočtů, planety, třídění hmyzu, tiskárny, výroba plastů apod.). Tyto nedostatky se zčásti objevily i ve sledované výuce v průběhu inspekce, přestože na jednotlivé hodiny se učitelky zjevně pečlivě připravovaly. Na příkladné odborné úrovni byla náročná strukturovaná příprava učitelek uplatňujících moderní vyučovací metody. V jiných případech připravily učitelky jednoduché, ale účinné postupy. Ve specializovaných třídách je výuka plánována tak, aby obsahově korespondovala s paralelními třídami a zároveň odpovídala možnostem žáků. Důraz na synchronizaci výuky je patrný ve všech ročnících, chybí však sledování mezipředmětových souvislostí. O individuálně integrovaných žácích jsou učitelky informovány, pozornost věnují i přístupu k cizincům. Škola poskytuje dětem, které to potřebují, kvalifikovanou individuální logopedickou péči. Některé učitelky nejsou v plné míře seznámeny se zvoleným vzdělávacím programem a vyučují hlavně podle učebnic a svých návyků.

Výuka je organizována v běžných vyučovacích jednotkách. Někdy jsou předměty zařazeny do rozvrhu hodin nevhodně (dvě matematiky v jednom dni, další problémy týkající se rozvrhu jsou popsány v jiné části této zprávy – tělesná výchova, rozšířená výuka). Učitelky uplatnily pestrou škálu forem a metod práce, od neefektivního verbalismu až k vnitřně motivované, samostatné a tvořivé práci žáků. Ve frontálně vedené výuce převažoval řízený rozhovor s tendencí k monologu učitelky, s nedostatkem názorného materiálu a s pasivním nasloucháním

žáků v lavicích nebo na koberci. Některé učitelky měly potíže s přesnou formulací otázek, děti se někdy s obtížemi pokoušely uhodnout, na co mají odpovídat. V malé části výuky se objevily věcné nepřesnosti, některé prvky působily poněkud samoúčelně (rozhodování žáků pomocí kartiček). Pokud byla frontálně vedená výuka oživena, bylo to většinou formou didaktických her nebo činností, kdy děti kromě strategie učení bez vzájemného kontaktu poznávaly pouze strategii soutěžení. Efektivitu tohoto stylu výuky zvyšovaly promyšlené, osvědčené metody práce s učebními texty, dílčí samostatné úkoly zadávané žákům k vypracování na tabuli nebo do sešitu, někdy také vhodně zařazená didaktická technika nebo názorné pomůcky. V těchto případech výuka nabírala tempo, střídání činností udržovalo děti v napětí a poskytovalo jim více příležitostí k aktivitě. Kvalitu výuky dále zvyšovalo okrajové uplatňování vnitřní diferenciací a zařazování problémových úloh, rozvíjejících tvořivost žáků. Vynikající úroveň měla výuka ve třídách, kde učitelky využívají metodu rozvíjení kritického myšlení dětí čtením a psaním (zejména v některých třídách pátého ročníku), ale prvky této metody se objevily i v jiných třídách, a nejen v českém jazyce. Výrazným kladem této výuky bylo zároveň funkční zařazování moderních, efektivních kooperativních technik učení. Organizace, formy a metody byly obdobné ve specializovaných třídách i v běžných třídách základní školy, až na ojedinělé výjimky nebyla pozorována přímá promyšlená práce s integrovanými žáky v hodinách.

Specifické motivační metody se ve výuce objevovaly jen zřídka, účinná byla např. písnička spojená s pohybovým vyjádřením. Učitelky děti častěji jen seznamovaly se zamýšleným obsahem hodin. Výjimku tvořila vhodně navozená vnitřní motivace s využitím zkušeností a zájmů žáků a také na vysoké profesionální úrovni uplatněná metoda psychofyzického naladění ve specializované třídě. Poměrně četné byly také soutěživé postupy, jejichž motivační hodnotu výrazně snižuje úzký okruh dětí, na které působí pozitivně, oproti žákům, jimž přináší pouze pocit trvalého neúspěchu. V některých momentech byla sledována také negativní motivace, v extrému až v podobě nevhodné hrozby trestu dalším učením. Učitelky věnují přiměřenou pozornost opravám chyb dětí a většinou přistupují k těmto chybám citlivě, aniž by byly děti stresovány. Kvalitu žákovských písemností učitelky sledují, poněkud nesystematicky působí různost zvolených sešitů. Mimořádně cenné jsou společné nebo individuální výstupy dílčích nebo dlouhodobých projektů v některých třídách. Rezervy jsou ve způsobu a četnosti zadávání domácích úkolů, v reakcích učitelek na okamžité podněty žáků a v dokončování zadávaných úkolů v čase, kdy je to ještě účelné. Děti jsou hodnoceny průběžně převážně slovními pochvalami, případně napomenutím. Ve většině tříd se uplatňuje klasifikace, jejíž kritéria jsou spíše zvyková a jsou v celkovém pohledu uplatňována přiměřeně mladšímu školnímu věku, přesto byla okrajově zjištěna i klasifikace nevhodná. Četnost a struktura klasifikace odpovídají počátku školního roku. Namátkově byly ke kontrole vybrány loňské pololetní písemné práce 3. ročníku z českého jazyka, matematiky a prvouky. Úroveň zadání těchto prací snižovaly didaktické, věcné i formální nedostatky. Některé učitelky kromě klasifikace používají velmi náročný systém sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků, který má mimořádnou úroveň a poskytuje žákům autentickou sebereflexi. Tradiční postupy v oblasti motivace a hodnocení převažují i ve specializovaných třídách.

V přístupu učitelek k žákům bylo pozorováno živé, dynamické nebo klidné, trpělivé jednání, často také věcný, profesionální vztah k žákům, veliká snaha a obětavost, ale i autoritářský přístup k dětem i v písemných poznámkách určených rodičům nebo vnitřní nejistota, projevující se proměnlivými pravidly jednání. Ve většině sledovaných hodin bylo zřetelné příznivé sociální klima, ale vyskytly se i nevhodné výroky učitelek, které snižovaly sebepojetí dětí. Komunikační dovednosti žáků částečně rozvíjely jen fragmenty frontálně vedené výuky. Mimořádnou úroveň má komunikace ve třídách, kde působí výrazné učitelské osobnosti, které vytvářejí široký prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků prostřednictvím jejich vzájemné komunikace a kooperace. V těchto třídách je patrné, že žáci mají bohatou škálu možností prezentace svých

znalostí a významně se podílejí na utváření prostředí. Děti všechny své učitelky respektují a chovají se vzorně, a to nejen ve třídách a při výuce, ale i v jídelně a v okolí školy. V interakci a komunikaci jsou mezi jednotlivými třídami prvního stupně včetně specializovaných tříd největší kvalitativní rozdíly, a to zejména ve smyslu uplatňování demokratické participace dětí na utváření pravidel jednání a na životě školy.

Sledované vzdělávání bylo v úrovni od převažujícího průměru přes spíše dílčí pozitiva až po zcela mimořádnou, vynikající a běžné praxi se zcela vymykající výuku v několika třídách.

Výtvarná výchova

V 1. a 2. ročníku se vyučuje v hodinové dotaci, ve dvou třetích třídách je k hodinové dotaci přiřazeno ještě cvičení z výtvarné výchovy. Ve 4. a 5. ročníku má výtvarná výchova dvouhodinovou dotaci. Od 6. do 9. ročníku mají třídy s výjimkou tříd s hudebním zaměřením k dvouhodinové dotaci cvičení z výtvarné výchovy jako nepovinný předmět. Časová dotace výtvarné výchovy je v souladu s učebními dokumenty s tím, že zaměření na výtvarnou výchovu je vyřešeno zařazením nepovinných předmětů, což v některých třídách prvního stupně vede k překročení týdenního závazného počtu hodin v jednom sledu. Nepovinná výuka v rozvrhu a částečně i v dokumentaci splývá s povinnou a jde vlastně jen o formální rozlišení, jehož cílem je vyhnout se aplikaci učebního plánu pro rozšířené vyučování výtvarné výchovy. Tematické plány, které respektují osnovy, jsou vypracovány formou projektů. Zahrnují kromě výtvarně řešených témat také užití tradičních i netradičních výtvarných technik a další aktivní činnosti - spolupráci s veřejností, program návštěv galerií a výstav i tematických zájezdů. Ve cvičení výtvarné výchovy se žáci např. hlouběji a podrobněji seznamují s výtvarným materiálem, s výtvarnými technikami a s možnostmi jejich využití ve výtvarném vyjádření.

Velký důraz je kladen na estetické prostředí ve škole i v jejím nejbližším okolí, což posiluje zájem žáků o spoluúčast na jeho tvorbě a potlačuje sklony k nevhodnému chování. Pro budovu prvního stupně, kterou tvoří stará cihlová část a novější panelová, je charakteristické, že ve všech třídách i ve společných prostorách jsou v maximální možné míře vystaveny výtvarné práce žáků, kolektivní i jednotlivců, což příznivě působí na snahu, aktivitu a prožitky dětí ve výtvarné výchově a dodává jim pocit úspěchu. Estetický vzhled jednotlivých tříd i školy je umocněn množstvím udržovaných květin. Třídy jsou zútulněny malbou v pastelových barvách a barevně i materiálově ladícími záclonkami. Příjemné prostředí tříd dotváří pohled z oken do vzorně ošetřované zahrady s parkovou úpravou a dětským hřištěm s funkčními barevnými konstrukcemi. Sociální zařízení je moderní, estetické a čisté. Budova druhého stupně je celá panelová, a proto je snahou vedení školy a všech učitelů (zejména výtvarníků) zlidštění původně strohého prostředí. Každé patro - chodby i třídy - má svou barvu, v níž je nápaditě výtvarně pojednáno vše včetně technologických instalací (konstrukce zatemnění, stoupačky a ústřední topení atd.). Na stěnách tříd kromě nástěnných obrazů pro výuku visí i výtvarné práce žáků. Také vestibul, chodby a školní jídelna jsou významným prostorem pro trvalé i příležitostné vystavování jejich výtvorů. Nutno vyzdvihnout originalitu a výtvarnou hodnotu některých prvků, např. krytů zářivek ve vestibulu či stálou výzdobu oken na chodbách z netradičním způsobem barveného a zvrásněného plexiskla či keramického stromu ve školní jídelně. Ke kultuře chování žáků přispívá prostředí školní jídelny, která je textiliemi, barevně, keramickou výzdobou i květinami pojata tak, že tlumí zvuky a vede žáky ke klidnému a slušnému chování. Sociální zařízení ve škole je moderní a vzorně udržované. Také k této budově patří udržovaná parková zahrada.

Sledované vyučovací hodiny podporovaly rozvoj tvořivých schopností žáků, jejich fantazie, kvalitu pozorování a zručnosti, dávaly jim nahlížet do výrazových možností různých

výtvarných technik, ukázaly jim cestu znázornění jejich vlastních vnitřních pocitů, vedly je ke spolupráci, k otevření se před sebou navzájem a tím také k vzájemnému pochopení a toleranci. Učitelé i žáci měli nachystány pomůcky a potřeby pro výtvarnou práci. Žáci byli dopředu informováni o tématu vyučovací hodiny, takže se na ni mohli lépe psychicky připravit a být tak pohotovější. Motivačním rozhovorem se žáky, pomocí problémových otázek, besed, názorného přiblížení a v některých hodinách i navozením vhodného duševního rozpoložení, např. při výtvarném vyjádření ticha, dodali žákům chuť pokusit se tvořivě a originálně zhostit daného úkolu. Žákům byl dán dostatek času k samostatné činnosti, k vlastnímu způsobu vyjádření konkrétních i abstraktních témat s použitím dohodnutých výrazových prostředků, k vyjádření jejich osobnosti, individuality, v besedě pak k vyjádření a výměně názorů, pocitů, zkušeností. Ve třídách se žáky se specifickými poruchami učení a chování byl určitý čas věnován i relaxačním aktivitám, pozitivní vliv výtvarné výchovy na tyto žáky, na jejich uplatnění, kompenzaci jejich obtíží a na rozvoj jejich osobnosti byl evidentní. Učitelé dbají na bezpečnost žáků při výuce připomínáním již známých zásad a důsledným přístupem k pěstování pracovních návyků a systému práce ve výtvarné výchově. Velkou motivací i hodnocením zároveň je pro žáky možnost podílet se svými výtvary na výzdobě třídy, školy nebo se účastnit akcí určených pro veřejnost. Zdrojem inspirace a poznání jsou i návštěvy galerií, výstav a uměleckých objektů. Hojně jsou využívány mezipředmětové vztahy - přírodopis, literatura a dramatická výchova, hudební výchova, rodinná a občanská výchova, dějepis, vlastivěda, prvouka, matematika - společně s prožitky a zkušeností žáků. Obdobná témata jsou ke zpracování zadávána různými formami práce a výtvarnými technikami přiměřenými věku dětí. Často jsou zhotovována i ve dvojicích nebo skupinově, což pěstuje schopnost kooperace, sebereflexe, respektování druhého, hodnocení jeho dovedností. Práce učitelé hodnotí průběžně v různých fázích rozpracovanosti, převážně kladně, takže žáci prožívají pocit radosti a úspěchu, což má velký význam zejména u žáků se SPU a ve specializovaných třídách. Zasahování učitelky do žákovské práce se vyskytlo pouze ojediněle. Vystavené práce jsou v závěru hodiny učitelem klasifikovány s povzbudivým slovním hodnocením.

Kvalitní a zajímavá výuka výtvarné výchovy je podpořena velkým výběrem výtvarných kroužků, např. keramiky (kroužek mohou s dětmi navštěvovat i matky), šikovných rukou, kresby a malby, fotografování, jejichž činnost se hodně orientuje i na spolupráci s obcí a s veřejností. Sehraný kolektiv učitelů - výtvarníků připravuje s žáky řadu tradičních akcí: vánoční Betlém, vánoční koncerty s kulisami, maškarní i závěrečné plesy, vítání jara, tvoří letáky, propagační materiály, pozvánky a plakáty, kulisy pro školní divadlo. Žáci vytvořili kulisy pro pohádku O kůzlátkách, hranou jejich spolužáky v anglickém jazyce. Videonahrávka této dramatizace získala 1. místo v projektu *Pohádky překračují hranice* mezinárodní soutěže SETKÁNÍ S VÝCHODNÍ EVROPOU 2001 v Německu. Práce žáků bývají součástí významných výstav, např. Regenerace Letňan, kdy učitelé spolupracují s architekty pražskými i z Kolína nad Rýnem v Německu, žákovské výtvary doplnily také výstavu studentů PF UK, jejíž studenti vykonávají pod vedením zkušených učitelů v ZŠ Rychnovská svou pedagogickou praxi.

Kvalita vzdělávání ve výtvarné výchově je ve všech sledovaných jevech vynikající.

Hudební výchova ve 4. – 9. ročníku

Plánování výuky respektuje osnovy zvoleného vzdělávacího programu. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou dodržovány. Vzhledem k profilaci některých tříd navazují na povinnou výuku nepovinné i volitelné předměty se zaměřením na cvičení z hudební výchovy a na orchestrální hru. Časová dotace hudební výchovy je v souladu s učebními dokumenty s tím, že

zaměření na hudební výchovu je vyřešeno zařazením nepovinných předmětů, což v některých třídách prvního stupně vede k překročení závazného počtu hodin v jednom sledu. Nepovinná výuka v rozvrhu a částečně i v dokumentaci splývá s povinnou a jde vlastně jen o formální rozlišení, jehož cílem je vyhnout se realizaci učební plánu pro rozšířené vyučování hudební výchovy. Všichni vyučující mají zpracované tematické plány, až na výjimku velmi podrobně.

Struktura sledovaných hodin plně odpovídala stanoveným výukovým cílům, pouze v jednom případě stanovený cíl nevytvořil žákům vhodný prostor pro rozvoj jejich hudebních aktivních činností. Výrazná většina hodin byla velmi pestrá. Příkladným pozitivem výuky byla možnost zapojení žáků do všech forem hudebních činností. Žáci projevovali po výjimečně zajímavém pojetí dechových a hlasových cvičení vysokou kulturu pěveckého projevu, a to i vícehlasého. Hráli v jednotlivých nástrojových skupinách na školní nebo vlastní hudební nástroje. Mimo orffovských nástrojů byly užívány zejména různé dechové nástroje, housle, kytara a bicí nástroje. Někteří žáci se pokoušeli i o vlastní tvořivost, hlavně v oblasti rytmických doprovodů. Vědomé rozvíjení hudební představitosti, vedení k citlivému vnímání hudby a atraktivní obohacování znalostmi z oblasti hudební teorie umožňovalo žákům úspěšné uplatnění v průběhu téměř všech hodin. V maximální míře byl využíván vyučovací čas, veškeré interpretace byly na vysoké odborné úrovni, žáci byli zcela nenásilným způsobem vtahováni do světa hudby zajímavými způsoby práce.

V převážné míře byli žáci průběžně motivováni díky atraktivitě obsahu a pestrosti nabídnutých činností. Pouze ojediněle byla motivace nahrazena jen krátkým seznámením s předpokládaným průběhem hodiny. Přirozená schopnost většiny dětí využívat nabízených možností výuky byla v průběhu vyučování plně akceptována. Zařazována byla i návaznost na mezipředmětové souvislosti, vyučující také často s úspěchem apelovali na zkušenosti žáků z praxe. V případě jakýchkoli drobných nejasností pedagogové učivo vysvětlili. Průběžné hodnocení bylo téměř vždy pozitivní. Mělo různé formy - nejčastěji konkrétní verbální výroky nebo neverbální projevy vyučujících. Téměř ve všech případech byli žáci vedeni k sebekontrolě, sebehodnocení a odpovědnosti, která pramenila ze zjevného zájmu žáků o co nejlepší společnou hudební činnost.

Ve všech sledovaných hodinách panovala příznivá atmosféra, žáci byli povzbuzováni až na jednu výjimku způsobem vhodným vzhledem k jejich věku i spontánnosti dětského projevu. Verbální i neverbální komunikace učitelek byla na vynikající úrovni, stejně jako spolupráce a interakce mezi nimi a žáky navzájem. Výrazným rysem byla také vzájemná tolerance a evidentně pozitivní vztah žáků k vyučovanému předmětu.

Kvalita vzdělávání je z hlediska převážné většiny vyučujících a jednotlivých posuzovaných aspektů zcela mimořádná. Vzhledem k profilaci školy, jejím výjimečným aktivitám a přínosu v oblasti vzdělávání v hudební výchově je výuka z celkového pohledu vedena příkladným způsobem.

Cizí jazyky ve 4. – 9. ročníku

Vyučuje se anglický a německý jazyk. V obou předmětech probíhá výuka v souladu se schváleným učebním plánem a učebními osnovami a hodinové dotace jsou dodržovány. Na pravidelnou povinnou výuku navazuje v 9. ročníku volitelný předmět anglický jazyk - konverzační kurz a dále tři jazykové kroužky - angličtina hrou pro žáky 4. a 5. ročníku a pro zájemce ze tříd 2. stupně. Plány jsou funkční, rezerva je v plánování konverzačního kurzu, kde chybí časové rozvržení a náplň předmětu je popisována úvahou o možnostech jeho výuky.

Výuka byla většinou dobře připravená a promyšlená z hlediska návaznosti na předchozí látku, obsah byl přiměřený a reflektoval strukturu hodin. Výběr, sled a množství informací odpovídaly náročnosti učiva a v části výuky bylo zřetelným pozitivem diferencování přístupů učitelů podle osobních schopností jednotlivých žáků. Ve vyšších ročnících, zvláště v německém jazyce, se výrazně pozitivně projevilo promyšlené zaměření na zvládnutí konverzačních dovedností nenásilným, přirozeným způsobem, který žáci plně akceptovali. Ve výuce prvního stupně se velmi dobře osvědčila výuka formou inspirativní hry. Žáci jsou vedeni k mluvenému projevu i k práci se čteným cizojazyčným textem. Práce s textem, psaným v německém jazyce, je příkladná, vyučující ji kontrolují a korigují. V části výuky anglického jazyka je rezerva v četnosti písemného projevu žáků i v kontrole jejich písemností.

Motivační metody byly aplikovány zpravidla citlivě jak ve vstupních částech hodin, tak v celém jejich průběhu. Při prověřování znalostí se vyučující zaměřovali na převážně pozitivní hodnocení a taktně vedli žáky k sebereflexi při případném chybování. Ve většině vybraných žákovských knížek je přiměřené množství známek z ústního i písemného zkoušení.

Klidná až přátelská atmosféra sledované výuky svědčila o dobré znalosti a akceptaci stanovených pravidel vzájemné komunikace. Vyučující se s úspěchem snažili zapojit do ní všechny žáky vzhledem k jejich dispozicím. Tolerance učitelů umožňovala úspěšný projev i žákům s menšími vyjadřovacími schopnostmi. Velmi výrazným pozitivem byla kultivovaná spontánní cizojazyčná komunikace mezi žáky devátého ročníku. Ta svědčí o vysoké kvalitě dlouhodobé výuky i o vztazích mezi spolužáky. Téměř všichni žáci přistupovali k výuce pozitivně a se zájmem.

Ve vzdělávání v cizích jazycích výrazně převažují pozitiva.

Blok předmětů s převahou společenskovedního zaměření v 6. – 9. ročníku: český jazyk a literatura, dějepis, občanská výchova, rodinná výchova

Výuka je ve všech ročnících v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Tematické plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Tematické okruhy rodinné výchovy korespondují s učivem přírodopisu ve vyšších ročnících. Všechny tematické plány jsou přehledně vypracovány, pro přípravu výuky a pro účely kontroly vedením školy vyhovují. V návaznosti na český jazyk a literaturu mají možnost žáci 6. ročníku navštěvovat nepovinný předmět cvičení z českého jazyka a žáci 8. a 9. ročníku v mimoškolní činnosti kroužek český jazyk pro život, kde si upevňují učivo k přijímacím zkouškám. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Sledovaná výuka byla zodpovědně a pečlivě připravená, odpovídala výukovým cílům, věku i schopnostem žáků. Organicky navazovala na předchozí téma a stejně tak se v jejím průběhu vytvářela souvztažnost k tématům následujícím.

V hodinách českého jazyka a literatury se většina sledované výuky vyznačovala řízeným rozhovorem spolu s výkladem nové látky nebo opakováním učiva. Vyučující využívaly samostatnou práci v písemné nebo ústní formě, práci s textem, soutěže, práci s chybou. Práce ve dvojicích nebo ve skupinách byla v hodinách dalším pozitivem, ale efektivita těchto kooperativních metod byla snížena tím, že žákům nebyla umožněna dostatečná prezentace jejich splněného úkolu. Žáci projevovali velmi dobré znalosti a ve většině hodin byli aktivní. Učitelky jen v malé míře používaly pomůcky (nástěnné gramatické tabule, kartičky s i/y, krásnou literaturu). V hodině slohu vycházela vyučující ze znalostí žáků, využívala i mezipředmětových vztahů. Hlavní prací byl rozbor textu, kdy však převážila aktivita učitelky nad aktivitou dětí. Výuka byla ve všech hodinách vedena věcně správně. Ojedinele se objevila

diferenciace podle individuálních rozumových schopností žáků, ale výuka byla vždy vedena se zřetelem k jejich pracovnímu tempu. Ve volitelném předmětu žáci aktivně pracovali, měli možnost si ověřit vědomosti nebo si je upřesnit.

Ve výuce dějepisu, občanské výchovy a rodinné výchovy používaly vyučující řízený rozhovor s promyšlenou posloupností otázek a úkolů, vycházely i ze zkušeností žáků, které vzbuzovaly jejich pozornost a podporovaly jejich aktivitu. V různé míře byly využity prvky komplexní výuky všech složek předmětu a skupinová práce. Žáci aplikovali získávané poznatky do praxe (i z regionu), většinou vycházeli z konkrétních příkladů a textů. Tím se systematicky rozvíjelo jejich logické myšlení a jazykové citění. Učitelky využívaly vhodné názorné pomůcky a techniku (mapy, atlasy, meotar, encyklopedie). Výuka vždy respektovala pracovní tempo dětí.

Úvodní i průběžná motivace ve vyučování závisela na volbě a efektivním uplatnění didaktických metod, na schopnosti učitelek zaujmout žáky daným tématem i na komunikativních dovednostech jednotlivých vyučujících. Jako motivační prvek použily vyučující hodnocení práce žáků během výuky, hodnocení práce mezi spolužáky se vyskytovalo ojediněle, sebehodnocení se neobjevovalo. Většinou chybělo celkové závěrečné shrnutí, ocenění snahy žáků, jejich pokroku a výsledků. Zadávané domácí úkoly měly přiměřený rozsah, byly kontrolovány a opravované. Sledovaný výběr žákovských písemností měl velmi dobrou úroveň, v písemných pracích je uvedena analýza chyb. Pouze u některých žáků s SPU se objevila klasifikace, která neodpovídala pravidlům hodnocení těchto dětí. Znamky ze všech složek českého jazyka se v žákovských knížkách vyskytují rovnoměrně.

Ve škole byla zaznamenána příjemná atmosféra, učitelé mají partnerský vztah k dětem. Žáci jsou zvyklí komunikovat s pedagogy a reagovat na jejich podněty. Osobnost žáka je učiteli respektována i při řízeném rozhovoru. Kooperativní způsob výuky vedl žáky ke spolupráci a toleranci, při tom se upevňovaly jejich komunikativní dovednosti. Rozvoj vyjadřovacích schopností a jazykové kultury žáků byl pozitivně ovlivněn stylem práce vyučujících.

Ve sledovaném bloku předmětů je kvalita vzdělávání nadprůměrná.

Blok předmětů s převahou přírodovědného zaměření v 6. – 9. ročníku: přírodopis, chemie, zeměpis, pracovní činnosti - péče o dítě, volba povolání, základy administrativy

Časová dotace vyučovacích hodin sledovaných předmětů je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. V chemii a přírodopisu je výuka plánována komplexně včetně různých akcí a v návaznosti na další předměty, v zeměpise je součástí plánů také regionální zaměření učiva a cvičení v terénu. V přírodopisu jsou laboratorní práce plánovány pouze ve třech ročnících. Kvalita plánů praktických činností se liší podle jednotlivých vyučujících. Bezprostřední příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla velmi pečlivá a zodpovědná. Na povinnou výuku navazuje zájmová činnost s velmi pestrou nabídkou volnočasových aktivit organizovaných školou.

Skladba použitých metod, forem a organizace výuky je v úhrnu pestrá a vhodně volená. Jednotliví učitelé se navzájem doplňují, střídání a změny stylu různých vyučujících jsou vyvážené a působí příznivě na pozornost a schopnost žáků je akceptovat. Významným pozitivem některých hodin bylo cílené směřování žáků k řešení problémových úloh, hledání alternativních řešení a ke schopnosti aplikovat látku. Výklad byl zpravidla jasný, přehledný, předávané poznatky byly aktualizované. V praktické části výuky byli žáci vedeni ke vhodným pracovním návykům a samostatnosti. Systém zápisů do žákovských sešitů je funkční a vyhovuje potřebám domácí přípravy a opakování. Kontrolu těchto zápisů provádí část vyučujících pravidelně, část namátkově. Vyučující respektují specifické vývojové poruchy žáků

a adekvátně přistupují k jejich písemnému projevu.

Při motivování žáků využívají vyučující pozitivních přístupů, často se snaží navodit situace, kdy žáci mohou projevit své znalosti a uplatnit vlastní zkušenosti. Zkoušení jednotlivců, konané zpravidla tradičně u tabule, má pozitivní zaměření. Frekvence klasifikace v žákovských knížkách je přiměřená s výjimkou pracovních činností, kdy vyučující hodnotí do žákovské knížky jen ojediněle a omezují se na verbální hodnotící soudy při výuce. Vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení žáci v hodinách sledovaných předmětů neprováděli. Hodnotící shrnutí v závěrech hodin se zpravidla provádělo, někdy jeho kvalita utrpěla nedostatkem času. Pozitivem je, že žáci většinou zvonění nevnímají jako ukončení své činnosti, ale pracují dál až do pokynu učitele.

Vyučující jsou respektovanými autoritami a komunikace mezi nimi a žáky probíhá kultivovaně na základě známých a akceptovaných pravidel. U většiny pedagogů je silně patrné vcítění do myšlení žáků a snaha porozumět jim. Důvěra mezi učiteli a žáky dovoluje otevírat na dobré úrovni i citlivá a ožehavá témata. Vzájemná interakce mezi žáky se projevuje většinou jen v hodinách, které tomu napomáhají svou strukturou, např. skupinovým vyučováním, organizací sezení v kruhu apod. Chování žáků je klidné, přátelské.

Ve sledovaném bloku předmětů výrazně převažují pozitiva.

Matematika a fyzika v 6. – 9. ročníku

Výuka matematiky a fyziky probíhá ve všech třídách v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Týdenní dotace vyučovacích hodin obou předmětů je dodržena. Učební plán fyziky je stanoven pro jednotlivé ročníky s rozdílnou časovou dotací, a to od 2-1-1-2 až po 2-2-2-2. V 7. ročníku navazuje na výuku matematiky volitelný předmět cvičení z matematiky. Všechny vyučující mají zpracované tematické plány učiva, většinou velmi podrobně. Příprava učitelek na sledované hodiny byla dobrá, ojediněle se nepodařilo naplánovanou stavbu hodiny v plné šíři realizovat.

Výuka byla vedena ve všech sledovaných hodinách převážně frontálně, ojediněle bylo zařazeno skupinové vyučování (ve fyzice). Struktura jednotlivých hodin byla většinou přizpůsobena úrovni žáků. Při výkladu nového učiva učitelky vycházely ze starších poznatků žáků a kladly důraz na využití učiva v matematice nebo fyzice samotné i v ostatních předmětech. Procvičování učiva poskytovalo kromě upevnění poznatků oboustrannou zpětnou vazbu. Pouze zřídka nebylo respektováno individuální tempo při samostatné práci. V jedné ze sledovaných hodin věnovala vyučující vhodným způsobem pozornost žákům se specifickými poruchami učení. Převážná část učitelek podporovala a aplikovala alternativní způsoby řešení daných úloh. Ve sledovaných vyučovacích hodinách matematiky nebyla použita didaktická technika, byly užívány pouze obvyklé pomůcky (např. rýsovací nářadí, barevné křídly, matematicko-fyzikální tabulky). V hodinách fyziky byly správně zvoleny pomůcky k demonstraci probíraného učiva. Zajímavým prvkem, který pomohl zaktualizovat učivo fyziky, bylo využití varné konvice. Zadávané domácí úkoly byly přiměřené rozsahem a vycházely z učiva probíraného v hodině.

K prvotní motivaci žáků sloužil obvykle zřetelně formulovaný cíl hodiny. Další motivační a aktivizující prvky byly zařazovány v průběhu hodin, kdy většina vyučujících využívala zejména sebereflexe žáků a pozitivního motivačního hodnocení. V některých hodinách využívaly učitelky mezipředmětové souvislosti a vhodně zapojovaly do výkladu příklady z praxe. V závěru jednotlivých hodin bylo poměrně často zařazeno celkové zhodnocení. Klasifikace písemných prací byla přiměřená, chyby zřetelně vyznačené a dosažené výsledky podrobně

analyzované.

Verbální i neverbální projev vyučujících byl velmi dobrý, pouze ojediněle se objevila nervozita, která ale práci žáků výrazněji neovlivnila. Žáci užívali správně odbornou terminologii, včetně specifických zápisů. Zvýšená pozornost byla např. věnována důslednému čtení desetinných čísel, správnému popisu geometrických obrazců, funkčnímu zápisu fyzikálních veličin. Pouze výjimečně se objevily příliš návodně položené otázky, které vybízely žáky k jednoslovné odpovědi. Ve většině sledovaných hodin panovala příznivá pracovní atmosféra, která byla navozena vstřícným a klidným vystupováním vyučujících a jejich přátelským vztahem k žákům.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je velmi dobrá.

Tělesná výchova

Sledovaná výuka probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, týdenní dotace vyučovacích hodin jsou dodrženy. Vyučující mají zpracované tematické plány, které mají charakter rozvržení učiva s ohledem na prostorové a materiální podmínky, za kterých vyučování probíhá. Výuka chlapců a dívek na druhém stupni je realizována odděleně, toto uspořádání zohledňuje specifika chlapecké i dívčí tělesné výchovy. Navzdory obtížným a nevyhovujícím materiálním podmínkám (viz materiální podmínky vzdělávání) se škola pravidelně zúčastňuje různých sportovních soutěží.

Struktura sledovaných hodin odpovídala převážně věku žáků a výukovým cílům. Po zahajovacím nástupu následovalo většinou rozvíjení a průpravné cviky. V hlavní části hodin se až na výjimku vystřídalo několik rozmanitých činností, vhodně byly zařazovány zejména míčové hry. Fyzická zátěž byla přiměřená, pouze ojediněle nebyla volba jednotlivých pohybových činností vyhovující. Na prvním stupni byly možnosti spontánního i organizovaného pohybu dětí omezeny prostorem, který je k dispozici a který neumožňuje dosahovat optimální fyzické zátěže žáků. Neustálý ohled, který žáci i učitelé musejí brát na probíhající výuku v okolních třídách, nedovoluje dosáhnout ani žádoucího psychického uvolnění a naplnit tak i kompenzační a relaxační úlohu předmětu.

V průběhu hodin se žáky dařilo ve značné míře motivovat. Hodnocení výkonů při cvičení, pokud bylo realizováno, bylo objektivní, převážně pozitivní. Kázeň v hodinách byla odpovídající druhu činností, závažnější projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytovaly.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky měla převážně dobrou úroveň. Ojediněle se projevila absence komunikace - učitelka vykonávala spíše dozor nad žáky. Efektivní styl práce jedné z vyučujících posiloval pozitivní vztahy mezi žáky a navozoval atmosféru tolerance i při náročnějších činnostech.

Kvalita tělesné výchovy je limitována především tím, že škola nemá vlastní tělocvičnu a veškerá náhradní řešení jsou pouze východiskem z nouze (viz materiální podmínky). Za tohoto stavu věci dělají učitelé podle svých schopností maximum možného. Děti jsou na tyto podmínky zvyklé a zvláště na prvním stupni se při tělesné výchově chovají vzorně. Přesto nelze zabránit tomu, aby tělesná výchova nenarušovala probíhající výuku v okolních třídách.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Plánování výuky je velmi podrobné a svědomité, na prvním stupni je však až příliš podřízeno učebnicím a nikoli osnovám. Organizace, formy a metody výuky jsou většinou tradiční a účinné. Převažuje kladná motivace a běžné způsoby hodnocení včetně přiměřené klasifikace. Rovněž komunikace je v celkovém pohledu na velmi dobré úrovni.

Úroveň sledovaného vzdělávání se pohybovala ve škále od širšího pásma průměru přes nadprůměrně vedenou výuku až po příkladné hodiny, z nichž některé se zcela vymykaly běžné praxi. Zjištěná dílčí negativa jsou převážena četnými pozitivy, z nichž zvláště významná jsou výsledkem působení výjimečných učitelských osobností. Zcela mimořádnou kvalitu má skutečnost, že vynikající úrovně výuky hudební a výtvarné výchovy je dosahováno nikoli ve výběrových třídách s mimořádně talentovanými žáky, ale ve třídách se zcela běžnou populační skladbou dětí, navíc ve specializovaných třídách a ve třídách s velkým počtem individuálně integrovaných žáků. V chování žáků je patrný velmi pozitivní vliv zvoleného systému pedagogického působení zaměřeného na estetickou výchovu, umocněného společným působením celého pedagogického sboru.

Kvalita vzdělávání je celkově velmi dobrá.

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Školní družina má čtyři oddělení pro žáky nejnižších ročníků. Ranní družina je v provozu od 6,30 do začátku vyučování, odpolední družina končí v 17,00. Nebyly zjištěny připomínky k rozsahu provozu od zákonných zástupců žáků. Nebylo doloženo projednání rozsahu provozu se zřizovatelem.

Školní družina nemá vlastní vnitřní řád; ten jen zčásti nahrazuje režim školní družiny, který neposkytuje optimální rámec pro provoz. Chybí popis systému předávání a vyzvedávání dětí včetně krizového scénáře po ukončení provozu, podmínky přijetí a vyloučení žáků, lokalizace družiny, způsob řešení poklesu počtu žáků či naopak překročení počtu dětí na jednu vychovatelku, pravidla kontaktů s rodiči a ustanovení o bezpečnosti a ochraně zdraví. Výběrově kontrolovaná povinná dokumentace je řádně vedena. Vedoucí vychovatelka je vybavena odpovídajícími kompetencemi a odpovědností, vychovatelky mají stanovenou náplň práce. Zpracovávají roční i krátkodobé plány, které jsou velmi podrobné a jsou funkčním nástrojem řízení činnosti družiny. Velmi pozitivní je práce metodického sdružení a spolupráce vychovatelek s učitelkami. Rezervy jsou v organizaci práce při stanovení počtu vychovatelek v oddělení v závislosti na počtu žáků hlavně začátkem a koncem provozu.

Školní družina má standardní program, který vychází ze zásad pedagogiky volného času a kromě sociálního poslání akceptuje proměnlivé zájmy dětí mladšího školního věku. V rámcovém týdenním programu jsou vyváženě zastoupeny odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti i příprava na vyučování, nevhodné je pravidelné sledování televizních pořadů. Pozitivem jsou poměrně četné poznávací, sportovní a kulturní akce, které školní družina pořádá a které navazují na činnost základní školy. Přiměřenou pozornost věnují vychovatelky otázkám bezpečnosti žáků. Pitný režim je zajištěn prodejními automaty, barely s pitnou vodou a nápoji, které si děti nosí z domova, v době kontroly v družině v barelu nebyla voda.

V rámci kontrolované činnosti byly při odpoledním pobytu dětí na školním hřišti akceptovány jejich potřeby. Děti působily uvolněně, hrály si se zaujetím a využívaly všechny možnosti, které jim poskytovalo příjemné a funkční prostředí (viz materiální podmínky v kapitole podmínky vzdělávání). Režimové momenty zvládaly vychovatelky profesionálně, v klidu, s respektováním dětské osobnosti. Děti se pohybovaly v jejich zorném poli a jejich chování bylo při spontaneitě činností v souladu s požadavky na jejich bezpečnost. Zjevné bylo příznivé sociální klima a

kamarádské vztahy mezi dětmi, ke konfliktům nebo ostrakizaci žáků nedocházelo. Zvolená činnost byla v souladu s potřebami žáků mladšího školního věku a dávala jim příležitost k relaxaci i k vybití energie. Při kontrolované odpočinkové činnosti v rámci ranního provozu část dětí sledovala běžný ranní program televize (a to podle pozdějšího zjištění 25 minut), část dětí si hrála se stavebnicí. Vychovatelky měly děti pod dohledem, ale seděly spolu nad dokumentací a přímo se jim nevěnovaly. Podobný moment byl zjištěn při namátkové kontrole odpolední družiny za přítomnosti dvou žáků, tentokrát bez sledování televize. Systém hodnocení dětí nebyl pozorován, vychovatelky však měly u dětí zjevnou autoritu a svým klidným jednáním vytvářely atmosféru vzájemné důvěry. Děti jsou vedeny k samostatnosti při sebeobsluze, zvláštní pozornost je věnována otázkám hygieny a kultury stolování. Také ve školní družině, podobně jako v základní škole, bylo chování žáků vzorné, a to nejen ve škole, ale i v jejím okolí. Tato skutečnost dokládá účinnost zvoleného systému pedagogického působení se zaměřením na estetickou výchovu.

Činnost školní družiny je v souladu s jejím posláním. Pozitivem je rozvržení činností a většina hlavního programu, negativa jsou především v oblasti organizace a při odpočinkových činnostech. Celkově (i s ohledem na personální a zejména materiální podmínky) je úroveň družiny průměrná.

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Ve dvou třídách je zapsaných 44 dětí, z toho 7 dětí má odložený počátek povinné školní docházky. V dopoledních hodinách jsou v provozu dvě třídy, odpoledne se děti spojují do jedné. Stravování zajišťuje školní jídelna ZŠ.

Hlavní cíle vzdělávací činnosti jsou zakotveny v koncepčním záměru MŠ. Důraz je kladen na harmonické rozvíjení osobnosti prostřednictvím individuálního programu. Učitelky zpracovávají měsíční plány s členěním úkolů podle jednotlivých výchovných složek a vzhledem k věkovým zvláštěstím dětí. Plánování je zaměřeno především na řízené činnosti. O dětech s odkladem školní docházky jsou vedeny individuální diagnostické záznamy, podložené úzkou spoluprací s psychologem a logopedem. Zvláštní pozornost učitelek je zaměřena na rozvíjení výtvarných a pracovních schopností dětí.

Denní režim byl sestaven vzhledem k potřebám dětí předškolního věku. Doba provozu odpovídá potřebě rodičů a je přizpůsobena provozu ZŠ. Stanovený časový režim není pro učitelky zcela závazný, přizpůsobuje se dalším aktivitám, neměnná je pouze doba podávání jídla. Přesnídávky a odpolední svačiny jsou dováženy do tříd. Stravování ve školní jídelně v hlavní budově zvyšuje nároky na zajištění bezpečnosti dětí. Zvolenou organizaci podávání oběda s odnášením táčů s nádobím zvládnou děti starší, pro mladší děti je tato činnost nepřiměřená. Pitný režim je v průběhu celého dne zajištěn (viz školní jídelna). Individuální potřeba spánku je řešena krácením doby odpočinku u starších dětí.

Sledované spontánní činnosti se rovnoměrně střídaly s řízenými. Do spontánních her učitelky formou skupinového učení integrovaly výtvarné a pracovní činnosti. Učitelky se při nich dětem individuálně věnovaly, při tom respektovaly individuální tempo dětí. Starší děti si volily činnosti podle zájmu, mladším dětem učitelka pomáhala s výběrem hraček. Učitelky sledovaly zacházení dětí s hračkami a vedly je k rozvíjení vybraných her. Pohybové aktivity u starších dětí jsou v dopoledním bloku činností zastoupeny sporadicky. Učitelky plánují pouze tělesnou výchovu, což dokladují zápisy v přehledu výchovné práce, ke kompenzování pohybového vyžití dochází většinou až při pobytu dětí venku. Mladší děti mají ranní cvičení zařazováno

pravidelně. Sledovaná skladba cviků odpovídala schopnostem i věku dětí, které byly zařazeným cvičením uspokojeny. Možnosti pohybu jsou omezeny nedostatkem prostoru.

Řízené činnosti jsou zařazovány do programu pravidelně. Obě učitelky využily frontální metodu, při které byl verbální projev dětí částečně tlumen. V obou třídách se zapojily do činnosti všechny děti, míra koncentrace pozornosti byla přiměřená. U starších dětí učitelky preferovaly výkony před prožitkem, hudební činnosti mladších dětí měly radostný charakter. Pracovní i sebeobslužné dovednosti dětí jsou na velmi dobré úrovni. Hygienické návyky u starších dětí jsou zafixované, u mladších dětí odpovídají začátku školního roku. Učitelky cíleně rozvíjejí u dětí prosociální jednání a základy kulturně-společenského chování. V průběhu činností učitelky děti povzbuzují, učí je hodnotit práci druhých. Převážně kladné hodnocení podněcuje zájem o další činnosti, čímž se zvyšuje sebedůvěra dětí a pocit jistoty v rozhodování.

V obou třídách byla příjemná atmosféra. Učitelky dovedly vnímat individuální potřeby dětí a empatickým přístupem vzbuzovaly jejich důvěru. Slovní projev byl většinou přiměřený schopnostem dětí, vzájemná komunikace probíhala přátelsky. Učitelky děti při slovním vyjadřování usměrňovaly a vedly je k rozvíjení vzájemné spolupráce. Při spontánních činnostech měly děti větší prostor pro sebevyjádření a rozvíjení aktivního slovníku než při činnostech řízených.

Mateřská škola plní výchovně vzdělávací cíle. Pozitivní jsou výsledky vzdělávací činnosti a úroveň pracovních dovedností dětí. Nedostatky jsou v organizaci stravování ve školní jídelně.

ŠKOLNÍ JÍDELNA

Objekt kuchyně a jídelny je situován v přízemí hlavní budovy, sklady, šatna zaměstnanců, hrubá přípravná zeleniny a další zázemí jídelny jsou v suterénu. Školní jídelna připravuje obědy pro první a druhý stupeň základní školy, pro mateřskou školu (pro kterou připravuje také přesnídávky a odpolední svačiny), dále školní jídelna připravuje obědy pro zaměstnance školy a v malé míře i pro cizí strážníky. Přesnídávka a odpolední svačina se dováží na odloučené pracoviště, kde jsou umístěny dvě třídy mateřské školy.

Školní jídelna připravuje jeden druh jídla. Jídelníček je připravován nejméně týden dopředu ve spolupráci vedoucí školní jídelny a hlavní kuchařky a je vyvěšen spolu s provozním řádem na informační nástěnce u hlavního vchodu do budovy školy. Stejně tak je vyvěšen i v druhé budově. Součástí provozního řádu je seznámení rodičů strážníků se způsobem placení stravného a s organizací výdeje ve školní jídelně. Délka výdeje je od 11:15 do 14:00. V době od 11:15 do 11:40 se stravují strážníci z mateřské školy a cizí strážníci (odděleně). Časový úsek od 11:40 do 14:00 je vyhrazen pro strážníky I. a II. stupně ZŠ a zaměstnance školy. Dozory ve školní jídelně jsou vyvěšeny spolu s jídelníčky a jsou přesně dodržovány. Organizace výdeje pro žáky základní školy byla v době inspekce na dobré úrovni, v jídelně byl klid. Přestože se tvořily menší fronty, hlavně při dalších přestávkách, byla organizace dozorem a pracovníci u výdeje dobře zvládnána. Pro malé strážníky z mateřské školy je v jídelně školy upraven (snížen) pouze jeden restaurační stůl. U dětí menšího věku je velkým problémem stávající organizace výdeje, kdy si malé děti nosí i polévku na platech. Pitný režim ve třídách mateřské školy je zajištěn průběžně pomocí skleněných barelů s pitnou vodou a dále džusem, čajem a ostatními nápoji.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

Finanční normativ na nákup potravin je v platném rozmezí, které je stanoveno vyhláškou o školním stravování. Spotřební norma však není pravidelně sledována, počítačový program pouze zpracovává podklady pro její výpočet. Na základě podrobného vyhodnocení výdejků bylo Městskou hygienickou stanicí Praha (MHSP) zjištěno, že nejsou naplňovány výživové normy potravin s výjimkou tuků a ovoce. MHSP zdůraznila nutnost sledování spotřebního koše a doporučených dávek podle platných vyhlášek a metodického materiálu pro školní stravování. V případě dlouhodobého neplnění výživových dávek je nutno zvýšit finanční limit.

Podkladem pro posouzení dodržování technologických postupů byly výdejky surovin a platné receptury. Závazné technologické postupy byly v době inspekce dodrženy. Teplota vydávané stravy byla v souladu s platnými předpisy. Kalkulace cen stravného u cizích strávníků byla vedena a je průběžně aktualizována.

Hygiena stravovacích služeb

Zaměstnankyně školní jídelny mají platné zdravotní průkazy a z minulých let potvrzené absolvování proškolení v hygienickém minimu. Pracovnice mají v prostorách jídelny svoji denní místnost, osobní občanské oděvy mají uskladněny v šatních skříních v suterénu objektu. Pracovní oděvy si pracovnice ŠJ denně a dle potřeby vyměňují.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly kontrolovány při kontrole celého zařízení (viz hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům). Školní jídelna je odděleně vedena na § 3141 v analytické evidenci školy. Osobní ochranné prostředky byly během kontrolovaného období pracovním řádně zakoupeny ve výši 30,69 procent z celkově přidělených ONIV, rozpočtem pro školní jídelnu.

Hodnocení správnosti, úplnosti a věrohodnosti vedení jednotné evidence ve školní jídelně dle platných předpisů

Jednotná evidence školní jídelny je vedena a odpovídá platným předpisům. Denní přehled stravování a výdejky potravin jsou vypracovány. Skladová evidence je vedena na PC. Rekapitulace hospodaření je zpracována pravidelně v měsíčních uzávěrkách. Kontrolou pokladních dokladů byly zjištěny nedostatky ve vedení pokladní knihy, chyběly náležitosti výdajových i příjmových dokladů, byl překročen stanovený pokladní limit a nebyly zaznamenány konečné zůstatky v pokladní knize na r. 2000.

Závěr:

Školní jídelna se při své činnosti řídí platnými předpisy pro školní stravování. Finanční normativ je dodržen ve stanovených mezích, prostředky strávníků jsou měsíčně zúčtovány. Výživové normy však nejsou sledovány, spotřební koše, které slouží jako podklad pro přípravu jídelníčků a pro správné dodržování doporučených komodit potravin, nejsou měsíčně vytvářeny. Jídelníčky jsou sestavovány empiricky, ale ne již s ohledem na vývoj a požadavky pediatrů a odborníků v dětské výživě stanovené vyhláškou o školním stravování. Provozní i osobní hygiena je v celém zařízení na vysoké úrovni. Jednotná evidence ve školní jídelně je vedena podle platných předpisů, nedostatkem je chybné vedení pokladní knihy, kde chybí náležitosti příjmových i výdajových dokladů.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Personální podmínky

Z osmnácti třídních učitelek na prvním stupni pět formálně nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (OPZ). Z dvaceti osmi učitelů, kteří vyučují na druhém stupni a zčásti i na prvním, je pět, kteří formálně nesplňují podmínky OPZ, a šest, kteří splňují podmínky pouze odborné způsobilosti. Na práci školy se podílí ještě plně kvalifikovaná logopedka a zkušená výtvarnice v keramickém kroužku. U některých učitelů se chybějící odborná nebo pedagogická způsobilost projevuje dílčími nedostatky při výuce, u jiných učitelů je absence OPZ jen formální a na kvalitě výuky se nijak neprojevuje. Ve výuce cizích jazyků není absence odborné a pedagogické způsobilosti na překážku velmi dobré kvality výuky, vyučující dobře ovládají vyučované jazyky a přistupují k výuce se snahou podpořenou přirozeným nadáním a empatií. Ve zvláštních případech přináší jiný typ vzdělání kvalitativně nový pohled na výuku a je pro práci školy přínosem. V pedagogickém sboru základní školy působí několik zvlášť výrazných učitelských osobností, které jsou nositeli jednak profilace školy v oboru hudební nebo výtvarné výchovy, jednak moderního způsobu vyučování, zvláště uplatňováním metody rozvíjení kritického myšlení čtením a psaním. Zvlášť cenným přínosem pro pedagogickou činnost učitelů výtvarné a hudební výchovy je jejich vlastní umělecká činnost v oboru malby, kresby, keramiky a netradičních výtvarných technik, respektive široké spektrum hudebních aktivit včetně vzdělávání dospělých profesionálů. K datu inspekce měla jedna učitelka statut fakultní učitelky pedagogické fakulty UK. Výchovná poradkyně sice formálně nesplňuje kvalifikační podmínky stanovené pro výchovné poradce, ale svým vzděláním tyto požadavky vlastně překračuje. Pedagogický kolektiv mateřské školy tvoří tři plně kvalifikované a zkušené učitelky. Jedna z nich je pověřena funkcí vedoucí učitelky. Ve školní družině jsou čtyři vychovatelky, z toho dvě bez OPZ. Jedna ze dvou plně kvalifikovaných vychovatelek je pověřena funkcí vedoucí vychovatelky.

Z hlediska formálního splnění požadavků na odbornou a pedagogickou způsobilost je škola srovnatelná s jinými pražskými školami. Z hlediska zajištění plně aprobovanosti jsou největší rezervy na prvním stupni a ve výuce cizích jazyků. Ve sboru působí i několik výrazných učitelských osobností, které jednak naplňují zvolený vzdělávací program efektivními moderními postupy, jednak profilují školu výukou hudební a výtvarné výchovy. Tyto osobnosti dosahují skutečného pedagogického mistrovství. Personální podmínky jsou nadprůměrné.

Plánování

Dlouhodobou koncepcí školy je v rámci vzdělávacího programu důraz na výchovu, a to zejména estetickou. Škola se profiluje zejména hudební a výtvarnou výchovou. Součástí dlouhodobého záměru je také péče o žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami, předně v oblasti návaznosti předškolní výchovy a prvního ročníku včetně logopedické péče a v oblasti žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí nebo žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Tato koncepce je rozpracována v podobě ročního projektu, který je přehledně strukturován, má stanovené priority a zabývá se i dalšími okruhy práce školy. Z dlouhodobého plánování a z reflexe okamžitého stavu vycházejí krátkodobé plány, které jsou nástrojem operativního řízení. Dokumentace žáků ve specializovaných třídách a individuálně integrovaných žáků je řádně vedena včetně individuálních vzdělávacích plánů. Tematické plány

jsou sice podrobné, ale v některých případech nejsou plně v souladu s osnovami. Část tříd se zaměřením na výtvarnou a hudební výchovu je ve výkazu o základní škole chybně vykázána jako třídy s rozšířenou výukou, přestože rozšířené učební plány tyto třídy nerealizují. Rozšířená výuka je v tomto smyslu deklarována i v některých prezentačních materiálech školy. Zaměření školy na hudební a výtvarnou výchovu se však z kvantitativního hlediska realizuje posílením výuky nepovinnými předměty, které jsou pouze formálně vykazovány a oddělovány od povinné výuky. Jde o zjevný kompromis mezi závaznými učebními plány. Učební plán zvoleného vzdělávacího programu je dodržen s tím, že nepovinné předměty ve třídách se zaměřením na hudební nebo výtvarnou výchovu zvláště na prvním stupni splývají s povinnou výukou a v některých třídách (1. a 4. r.) vedou k překročení závazného počtu hodin v jednom sledu. Deklarovaný školní klub dosud není uveden v rozhodnutí o zařazení do sítě jako součást školy (viz další významná zjištění).

Koncepce je reálná, vychází ze znalostí prostředí a v hlavních rysech se jí daří naplňovat. Dílčí nedostatky byly zjištěny v oblasti plánování výuky a v souvislosti se školním klubem. K profilaci školy nejsou využity učební plány pro rozšířené vyučování hudební a výtvarné výchovy. Úroveň plánování je průměrná.

Organizování

Ředitelka školy byla jmenována do funkce v roce 1993 a potvrzena v roce 1998. Organizační struktura je neustálená, organizační schéma ředitelka zpracovala až během inspekce. Ředitelka má tři zástupkyně, kromě jedné statutární ještě zástupkyně pro první a pro druhý stupeň. Při stanovení míry přímé vyučovací povinnosti zástupkyň ředitelka nepostupovala plně v souladu s příslušným nařízením vlády. Všechny tři zástupkyně mají stanovené kompetence, náplně práce mají i další pracovníci. Vedoucí učitelka mateřské školy a vedoucí vychovatelka jsou přímo podřízeny ředitelce spolu s dalšími vedoucími provozních úseků. Základním dokumentem organizování je organizační řád, který pokrývá všechny oblasti života škola a jeho součástí jsou další interní dokumenty. S vnitřním řádem jsou učitelé prokazatelně seznamováni, rodiče a žáci jsou informováni na třídních schůzkách, prokazatelnost tohoto způsobu je jen částečná. Ve vnitřním řádu školy pro žáky chybí ustanovení o ochraně zdraví, v rozporu s vyhláškou o základní škole je vyžadování omluvy nepřítomnosti žáka od rodičů do 24 hod. Kritéria klasifikace jsou zpracována ve formě výtahu z vyhlášky o základní škole. Jednací řád pedagogické rady je vhodným nástrojem řízení tohoto poradního orgánu ředitelky, v některých ustanoveních však dává pedagogické radě pravomoci, které jí nepřísluší. Podrobné zápisy z jednání pedagogické rady dokládají, že rada se zabývá především výsledky výchovy a vzdělávání žáků a organizačními záležitostmi. Nástrojem operativního řízení jsou každodenní porady vedení, pravidelné provozní porady, krátkodobé plány, schůzky rozšířeného vedení a vedoucích metodických orgánů – některé z těchto porad jsou záměrně připravovány jako tematické (klasifikační, o dětech s SPU s vystoupením psychologky apod.). Metodická sdružení a předmětové komise rozpracovávají problematiku související s příslušnými oblastmi vzdělávání. Cenná je vzájemná spolupráce učitelek a podrobné rozborů výsledků vzdělávání, které slouží k synchronizaci výuky v paralelních třídách včetně specializovaných tříd. Předmětové komise výtvarné a hudební výchovy věnují zvláštní pozornost těmto profilovým předmětům školy zvláště z hlediska prezentace výsledků vzdělávání na veřejnosti. Obdobně a na velmi dobré úrovni pracuje většina předmětových komisí ve sledovaných úsecích vzdělávání. Vnitřní informační systém je založen na úzké součinnosti celého vedení navzájem a na neustálých kontaktech s učiteli. Důležité informace jsou předávány písemnou formou standardním způsobem. Rodičům jsou informace poskytovány běžným způsobem při předávání dětí, na třídních schůzkách a prostřednictvím nástěnek. V třídních knihách a v žákovských

knížkách jsou někdy zápisy s malou vypovídací hodnotou. Poslední výroční zpráva je přehledně strukturovaná a má dobrou vypovídací hodnotu, jejím nedostatkem je absence přehledu učebních plánů. Své výstupy zde mají i školní družina a mateřská škola. Pravidla o přístupu veřejnosti k informacím jsou zveřejněna. Povinná dokumentace MŠ je vedena přehledně. Příjímáční řízení provádí ředitelka ZŠ v souladu s platnými normami, poskytuje rodičům poradenství v oblasti odkladu povinné školní docházky. Pozornost je věnována spolupráci s psychologem a logopedem. Povinná dokumentace základní školy je vedena s drobnými obsahovými i formálními nedostatky. V organizaci výuky byly zjištěny dílčí nedostatky v rozvrhu, kde počet hodin v jednom sledu v některých případech překračuje závazný limit, některé hodiny jsou do výuky zařazeny nevhodně. V loňském školním roce byla často odvolávána výuka téhož předmětu, podle zápisů v třídních knihách se v devátém ročníku pravidelně vyučovalo jen do 6. června.

Organizační schéma je dosud neustálené, nedostatky zjištěné v dokumentech školy jsou dílčího rázu. Volba používaných učebních plánů ve třídách se zaměřením na hudební a výtvarnou výchovu přinesla nedostatky v rozvrhu hodin. Pozitiva převažují v oblasti informačního systému a v činnosti metodických orgánů školy. Celkově je organizování průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka uplatňuje styl řízení založený na hledání pozitiv u pedagogických pracovníků a na podpoře jejich invence a tvořivosti. Dokladem úspěšnosti tohoto přístupu je skutečnost, že dokázala získat a udržet mimořádné učitelské osobnosti. Kritéria hodnocení kvality pedagogické práce jsou vytvořena a zveřejněna. Ředitelka hodnotí nápaditost a vynaložení času, který vyučující věnují dětem nad rámec svých základních povinností. Kvalitu práce pedagogických pracovníků a jejich přednosti i nedostatky ředitelka dobře zná a dokáže toho využívat při zadávání úkolů, při tvorbě nabídky volitelných a nepovinných předmětů, při vytváření perspektivního programu kariérního růstu vybraných zaměstnanců apod. Začínající učitelé jsou uváděni zkušenými kolegy, metodická pomoc je v rámci metodických sdružení a předmětových komisí věnována i učitelům bez odpovídající odbornosti. V mateřské škole provádí metodické vedení učitelek vedoucí učitelka, ve školní družině vedoucí vychovatelka. Zvláštní pozornost věnuje ředitelka dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Toto vzdělávání navazuje na potřeby školy a mnohdy si ho učitelé hradí z vlastních prostředků, protože finanční prostředky státního rozpočtu potřebám školy nestačují. S ohledem na reálnou situaci na pracovním trhu je problematické zastupování dlouhodobě nepřítomných učitelek.

Motivování a vedení pracovníků je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Jednotlivé segmenty kontrolních mechanismů jsou rozděleny mezi ředitelku, zástupkyně a vedoucí součástí a pokrývají všechny oblasti činnosti školy. Konečnou kontrolu provádí ředitelka. Kromě pravidelné kontroly pedagogické dokumentace jsou důležitým nástrojem kontroly hospitace, jejichž četnost však byla podle zápisů v třídních knihách nízká. Sledovaná hospitační činnost ředitelky a jejích zástupkyň svědčí o tom, že vedení školy zná kvalitu práce jednotlivých učitelů, hospitace mají jasná kritéria a rozbory jsou vedeny citlivě a odborně na výši. Jejich nedostatkem je absence přijímaných opatření k nápravě zjištěných nedostatků a jejich následná kontrola. Podobná je situace u ukládání úkolů na pedagogických radách – chybí stanovení závěrů, termínů a zodpovědnosti za řešení úkolů a jejich následná kontrola. Způsob pozitivního motivování, který je v řadě případů účinný, tak není vyvážen dostatečnou razancí

při vymáhání uložených úkolů. Systém vnitřní evaluace spočívá především v bohatém spektru prezentačních akcí, zejména v profilových předmětech školy (výstavy, koncerty), ale nejen v nich (sportovní podniky, poznávací, kulturní, vzdělávací a společenské akce – mezi dlouhou řadou vyniká např. pravidelné setkávání s československými letci Britského královského letectva z období druhé světové války). Kromě toho jsou významným nástrojem evaluace srovnávací písemné práce. Tyto práce jsou velmi podrobně analyzovány v rámci metodických orgánů a jsou podnětem pro koordinaci postupu v paralelních ročnících. Kontrolované zadání pololetních písemných prací 3. ročníku z českého jazyka, v matematiky a prvouky mělo didaktické, věcné i formální nedostatky. Nebyla zjištěna účinná kontrola zaměřená na práci učitelů s dětmi s SPU, a to hlavně ve třídách s individuálně integrovanými žáky.

Vzhledem k tomu, že hospitační činnost a kontrola dokumentace neodhalila některé dílčí nedostatky (např. nerespektování osnov), ČŠI konstatuje, že tato část kontrolního systému má slabá místa. V systému vnitřní evaluace jsou pozitiva a negativa přibližně v rovnováze. Účinnost kontrolních mechanismů je průměrná.

Materiální podmínky

Většina tříd prvního stupně je umístěna v samostatné budově společně s místnostmi pro mateřskou školu a se školní družinou. Pozemek obklopující tuto budovu je nově vybaven víceúčelovým dětským hřištěm s řadou originálních prolézaček a prostorových prvků vhodných k pohybovým aktivitám, k rekreačnímu cvičení i k relaxaci. Tyto venkovní prostory jsou využívány pro potřeby mateřské školy, školní družiny i prvního stupně ZŠ.

Mateřská škola je umístěna v přízemí této budovy. Šatna pro děti je situována v prostorách vstupní haly. K pobytu a k realizování vzdělávacích i spontánních aktivit jsou vyčleněny dvě učebny. Na rozdíl od třídy starších dětí, kde byl prostor rozšířen o přilehlou hernu, čímž se dětem zlepšily podmínky pro pohybové vyžití, třída mladších dětí má prostorové podmínky zhoršené. Místnosti jsou vybaveny starším funkčním nábytkem a doplněny o nové herní prvky. Velikost sedacího nábytku nejstarších dětí je vzhledem k jejich vzrůstu nevyhovující. Vybavení tříd hračkami a pomůckami je dostatečné, rovněž množství dětských knih odpovídá zájmu a potřebě dětí. Jejich doplňování je prováděno průběžně, dle finančních možností a v souladu s trendy předškolní výchovy. Didaktická technika ve třídách je funkční, didaktické pomůcky při sledovaných činnostech byly účelně použity. Hygienické zařízení, nově zrekonstruované, je společné pro obě třídy.

Školní družina nemá samostatné prostory a z kapacitních důvodů je nucena používat běžné třídy sloužící k výuce, což je pro pobyt žáků mladšího školního věku v tomto školském zařízení nevhodné. Družina je vybavena běžnými základními prostředky – k dispozici je omezené množství her, hraček, výtvarného materiálu a sportovních potřeb, k využití je také školní knihovna a hřiště. Poplatek za družinu vybírají vychovatelky, kterým tato činnost nepřísluší.

Interiér budovy je komplexně výtvarně pojednán a vytváří esteticky působivé, příznivé prostředí ke vzdělávání. Vyučuje se v běžně zařízených a většinou tradičně uspořádaných třídách se spíše starším školním nábytkem a s kobercí, jejichž využívání není vždy účelné. Ve výzdobě jsou kromě nástěnných pomůcek bohatě zastoupeny žákovské práce a květiny, o které děti pečují.

První patro budovy (tzv. hala) je vyhrazeno pro tělesnou výchovu. Podmínky pro tělesnou výchovu lze chápat pouze jako dlouhodobé provizorium, a to nejen z hlediska vybavení a uspořádání, ale i vzhledem k narušování výuky v okolních třídách, kterému nelze zabránit přes maximální snahu učitelek a vzorné chování dětí.

Hala mezi třídami v přízemí je využívána jako žákovská knihovna. Ta je rozdělena pro první a druhý stupeň. Sbírkou tvoří (ve větších sadách) krásná literatura pro první stupeň a pro žáky druhého stupně převažující beletrie starších titulů, v malém množství naučná a odborná literatura. Celkem školní knihovna obsahuje 2 980 knih, které jsou uloženy v uzamykatelných skříňkách. Knihovna má stanovenou pravidelnou výpůjční dobu, evidence výpůjček a dokumentace knihovny je vedena. Učitelská knihovna je umístěna ve sborovně. Odborná a naučná literatura pro jednotlivé předměty je uložena v uzamykatelných skříňkách. Pedagogové mají možnost si pomůcky půjčit kdykoliv.

Ve většině tříd prvního stupně jsou učitelkám k dispozici přilehlé kabinety se základními pomůckami a didaktickou technikou. Část tohoto vybavení je již zastaralá (mapa ČSR ve třídě) a působí poněkud muzeálně, v závislosti na finančních prostředcích je zřejmý proces jejich postupné obměny. Některé pomůcky si učitelky vytvářejí samy.

Popis prostředí se vztahuje i na třídy prvního stupně umístěné v hlavní budově školy. Část těchto tříd navíc působí dojmem účelně uspořádaných vzdělávacích dílen, které vytvářejí sami žáci ve spolupráci s učitelkami. Dílna lidskosti je v této souvislosti příležitým pojmenováním. Používané učebnice na prvním stupni jsou vhodné pro zvolený vzdělávací program, i když dílčí korekce jejich obsahu ze strany učitelek jsou nevyhnutelné. Výběru učebnic učitelky věnují mimořádnou pozornost a vedení školy jim vychází vstřícně – časté používání pracovních sešitů náklady na učební texty prodražuje. Některé učitelky dětem připravují úkoly z alternativních zdrojů informací. V obou budovách jsou v suterénu umístěné šatny, pro mladší děti s věšáky, pro starší žáky slouží samostatné skříňky.

Prostředí školní jídelny, umístěné v hlavní budově, je pojato restauračně, s prvky tlumícími zvuk, esteticky originálně a velmi působivě. Uspořádání a výtvarné pojetí prostoru spolu se způsobem výkonu pedagogického dozoru má výrazný podíl na vzorném chování dětí. (Prostředí školy je z estetického hlediska popsáno také v kapitole výtvarná výchova).

Výtvarná výchova mladších žáků se uskutečňuje v kmenových třídách. U každé třídy je samostatný kabinet třídní učitelky, v němž ukládá výtvarné pomůcky s potřebami a práce žáků. Na druhém stupni se výtvarná výchova vyučuje v odborné učebně, doplněné kabinetem, který je vybaven epirexem, řadou reprodukcí, knih, diapositivů a videokazet o umění, a prostorným skladem rozměrných výtvarných potřeb, pomůcek a žákovských výtvarných prací. V suterénu je vybudována školní keramická dílna s pecí, vanami na uchování hlíny, policemi pro potřeby a plastiky žáků. Postupně se vybavuje místnost pro fotokroužek.

K výuce hudební výchovy je využíváno dvou pracoven hudební výchovy, z nichž jedna je v hlavní budově školy, druhá v budově vedlejší. Obě pracovny jsou funkčně i esteticky vybavené. V obou je k dispozici pianino, orffovský instrumentář a velké množství dalších hudebních nástrojů, zpětný projektor a kvalitní souprava k reprodukci poslechové ukázky. Mimo učebnic jsou žákům běžně k dispozici další, především notové materiály; některé z nich vyučující vytvářejí a připravují. Kabinet hudební výchovy je vybaven značným množstvím poslechové ukázky, převážně na CD.

Při výuce cizích jazyků se žáci se při dělení tříd stěhují do různých učeben. Vyučující přinášejí s sebou do hodin zpravidla audiální techniku, někdy také další pomůcky, slovníky a reálie vztahující se k probírané látce. Z výuky anglického jazyka má škola pořízený velmi pěkný videozáznam dramatizace pohádky, ten slouží jako vhodná motivační pomůcka.

Výuka předmětů s převahou společenskovedního zaměření probíhá ve světlých, prostorných kmenových třídách, které svým vybavením a především výzdobou splňují požadavky účinného a podnětného vzdělávání. Třídy jsou vybaveny vhodným novým nebo zrenovovaným školním nábytkem. Kabinet českého jazyka soustřeďuje jazykové příručky, nástěnné gramatické tabule,

slovníky, magnetofonové pásky a videokazety. Standardně je vybaven i kabinet dějepisu, ve kterém je uložena odborná literatura, nástěnné mapy, videokazety, diapozitivy, soubory obrazového materiálu.

Výuka předmětů s převahou přírodovědného zaměření probíhá v učebnách, z nichž některé jsou kmenovými třídami, jiné pracovními příslušného předmětu. Výjimečně se pro výuku používá odborná pracovníka předmětu nesouvisejícího (např. pro část výuky zeměpisu pracovníka hudební výchovy). V učebnách i na chodbách je velice bohatá květinová výzdoba, o kterou škola příkladně pečuje. Vybavenost pomůckami je standardní. Přehledně je uspořádán kabinet a pomůcky chemie. Vybavenost zeměpisného kabinetu aktualizovanými nástěnnými mapami a žákovskými globusy je dostačující. Vyučující doplňovali výuku vlastními materiály nebo sbírkovými předměty, k názorným ilustracím se používaly převážně učebnice, v části výuky nástěnné obrazy. Počítače slouží k výuce základů administrativy, z audiovizuální techniky se pro promítání zápisů používaly zpětné projektory. Prostory pro výuku jsou vhodně osvětlené, větrané, žákovský nábytek odpovídá aktuálnímu vzrůstu dětí.

Vyučování matematiky probíhá převážně v kmenových třídách, které mají dobrou estetickou úroveň. Fyzika se vyučuje většinou v odborné pracovníce. Kabinety matematiky i fyziky jsou vybaveny běžnými pomůckami, z části zastaralými. Učebnice používané na druhém stupni mají schvalovací doložku MŠMT ČR a tvoří jednotné řady. Jsou využívány i alternativní zdroje informací.

Počítačová pracovníka má 15 kvalitních zasíťovaných stanic (z nichž jedna slouží jako server), a je využívána s ohledem na jejich softwarové vybavení 22 hodin týdně (žáci 7. – 9. r.) Nedostatek didaktických programů zatím zabraňuje jejímu využívání v předmětech, kde se to nabízí.

Škola nemá vlastní tělocvičnu. Výuka na prvním stupni probíhá ve výše popsaných nevyhovujících podmínkách, druhý stupeň zatím využívá velkou tělocvičnu jiného právního subjektu. Pokud počasí nedovoluje cvičit venku, např. na veřejném hřišti, cvičí v této hale dvě třídy zároveň, což dále omezuje účinnost předmětu. Alternativní možnosti pěstování tělesné kultury (plavání, lyžařský výcvik, bruslení apod.) jsou vzhledem k finanční a organizační náročnosti spíše okrajovou záležitostí a nemohou řešit tento dlouhodobý problém školy. Prostorové podmínky zásadně limitují možnosti školy realizovat osnovy především v oblasti atletiky a gymnastiky. (Přes tato omezení se škola zúčastňuje pravidelně různých sportovních soutěží).

V průběhu inspekce nebylo zjištěno, že by se žáci mohli napít během výuky. Během sledované výuky nikdo z žáků nechtěl odejít na WC, přestávky děti trávily neorganizovaně ve třídách. Režim přestávek není upraven tak, aby umožňoval případný pobyt venku. Z těchto důvodů inspekce nemohla kvalifikovaně odhadnout, do jaké míry je respektován přirozený biologický rytmus dětí. Do struktury některých jednotlivých hodin, zvláště ve specializovaných třídách, byly okrajově zakomponovány relaxační momenty. Zvláště příznivé prostředí bylo z hlediska psychohygieny vytvořeno ve třídách, v nichž učitelky aplikovaly otevřené, kooperativní vyučování.

Materiální podmínky pro hudební a výtvarnou výchovu jsou vynikající a umožňují dosahovat mimořádné úrovně vzdělávání v těchto předmětech, pro většinu výuky jsou materiální podmínky průměrné. Celkově umožňují realizovat zvolený vzdělávací program s tím, že absence vlastní tělocvičny ve škole této kapacity a s ohledem na omezená náhradní řešení nutí učitele vybírat z osnov pouze ty části, které lze v daných podmínkách uskutečnit. Zásadním pozitivem je kromě vybavenosti pro hudební výchovu celkový estetický dojem a výtvarné pojednání prostoru, mezi negativa patří především absence vlastní tělocvičny a

samostatných místností pro školní družinu. Materiální podmínky vzdělávání jsou celkově průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kontrolované období: rok 2000

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu na NIV byly čerpány především na mzdy a zákonné odvody, závazný limit ukazatele rozpočtu byl dodržen. Z tohoto objemu škola současně odvedla povinné plnění do FKSP. Škola provozuje vedlejší doplňkovou činnost, zejména pronájem nebytových prostor, a za rok 2000 vykázala kladný hospodářský výsledek. Finanční prostředky získané z této činnosti byly po odsouhlasení zřizovatelem rozděleny do rezervního fondu a fondu odměn. Na vyplacení potřebné části mezd a mimořádných odměn zaměstnancům na konci roku byl použit fond odměn. Rezervní fond byl využit na rozvoj školy, převážně na vybavení počítačové učebny. Porovnáním předloženého rozpisu rozpočtu školy s výkazem zisku a ztrát ke dni 31. 12. 2000 bylo zjištěno, že údaje uvedené v těchto dokladech jsou v souladu.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace byly ve sledovaném roce dodrženy, statistický výkaz MŠMT P 1 - 04 byl přehledně vyplněn, počty v něm uvedené souhlasí s konečnými zůstatky v hlavní účetní knize a s ostatní účetní evidencí. Ve škole byl vypracován vnitřní platový předpis a přehledný rozpis finančních prostředků určených na mzdy. Kontrolou platových výměrů všech zaměstnanců školy bylo zjištěno, že jejich zařazení do platových tříd a příslušných stupňů je v souladu s platnou legislativou. U některých zaměstnanců zařazených do 1. - 3. platové třídy byla využita možnost přiznat nejvyšší, tj. 12. platový stupeň bez ohledu na jimi dosaženou praxi, což je stanoveno ve výše citovaném vnitřním platovém předpise. V roce 2000 byly škole přiděleny finanční prostředky na platy za integrované žáky. Bylo zjištěno, že byly použity na měsíční příplatky učitelů zaměřených na speciální pedagogiku, kteří s těmito dětmi pracují.

Kritéria pro vyplacení osobních příplatků a odměn jsou stanovena a zveřejněna. Výši nenárokové složky platu stanovuje ředitelka jednotlivým zaměstnancům školy po dohodě se svými zástupci písemně, u navržených odměn za mimořádnou práci odůvodňuje jejich přiznání. Výše těchto složek platu byla stanovena v rozmezích, která jsou v souladu s platnými právními předpisy.

Mzdovou agendu vede ekonomka školy. Veškeré dokumenty, které předložila ke kontrole, byly vypracovány velmi kvalitně a přehledně. Personální dokumentace je uložena u ředitelky školy, osobní údaje a doklady jsou vedeny přehledně.

Ostatní platby za provedenou práci byly vyčerpány zejména na proplacení dohody o pracovní činnosti uzavřené s psychologkou, působící v mateřské i základní škole. Část těchto prostředků byla čerpána v rámci dohod o provedení práce, uzavřených zejména za účelem drobných oprav

a údržby budovy školy. Předložené dohody obsahují požadované náležitosti ve smyslu platné legislativy.

Zásady pro používání prostředků FKSP na rok 2000 byly vytvořeny v kolektivní smlouvě. Byly použity na stravování zaměstnanců, rekreační pobyty jejich dětí, vstupenky na kulturní akce, dary k životním a pracovním výročím, tj. v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Součástí základní školy je školní družina, mateřská škola a školní jídelna. Z hlediska přidělených finančních prostředků škola respektovala rozpočet jako celek, tyto finance ředitelka průběžně rozdělovala dle individuálních nároků a potřeb jednotlivých součástí. Příspěvek byl čerpán zejména na učebnice, učební pomůcky, vzdělávání pedagogických pracovníků, cestovné a dále dle účelu, na který byl poskytnut.

Finanční účetnictví pro základní školu, mateřskou školu a školní družinu vedou ekonomové školy, kteří pečlivě, přehledně a s vysokou odborností zpracovávají předepsané doklady a výkazy. Účetní doklady mají požadované náležitosti a jsou řádně zaúčtovány v souladu s účtovou osnovou pro příspěvkové organizace a se státním rozpočtem. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vedeny odděleně analytickou evidencí. Kontrolou dodavatelských faktur a výdajových pokladních dokladů, prostřednictvím kterých proběhla jejich platba, bylo zjištěno, že nákup učebnic a učebních pomůcek byl efektivní. Evidenci učebnic zajišťuje hospodářka školy. Kontrolou skladu bylo zjištěno, že učebnice zakoupené ve sledovaném období byly na seznamu schválených učebnic.

Přidělené prostředky pro integrované žáky, vykazované v zahajovacím výkazu, byly využity účelně. Těmto žákům byly zakoupeny například sluchátka, doplňovačky, texty pro docvičování apod.

Finanční příspěvek na žáka prvního ročníku ve výši 200,- Kč byl vyčerpán pro účely, na které byl přidělen. Tyto prostředky byly použity například na nákup temperových barev, štětců, desek, modelových hmot a pastelek. Rovněž pořízení učebních pomůcek pro potřeby mateřské školy a školní družiny bylo účelné a hospodárné. Používané pomůcky jsou řádně inventovány, inventarizace učebních pomůcek je prováděna periodicky společně s inventurou majetku a závazků.

Pokladní kniha a pokladna školy je vzorně vedena, inventarizace finančních prostředků v hotovosti je prováděna ve smyslu platných právních předpisů. Pokladní knihu a pokladnu školní jídelny vede vedoucí jídelny odděleně a samostatně provádí její účtování.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Předložená výroční zpráva za rok 2000 obsahuje požadované body ve smyslu platné legislativy.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Čerpání prostředků ze státního rozpočtu nepřekročilo výši stanoveného příspěvku a bylo využito efektivně a hospodárně pro účely jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům. Finance získané zlepšeným hospodařením v předchozích letech (včetně roku 2000) škola použila na pokrytí dalších potřebných výdajů, které nemohly být zabezpečeny z přiděleného státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Péče o žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami

Tito žáci jsou jednak soustředěni ve specializovaných třídách, jednak jsou integrováni v běžných třídách základní školy. Evidence a koordinace výuky je hlavním úkolem výchovné poradkyně, která úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Z posudků poradny vyplývá, že většina žáků má různě závažné formy specifických vývojových poruch učení, které vyžadují zohlednění při výuce. Posudky obsahují návrhy na poskytování individuální péče. Se zvláštními vzdělávacími potřebami těchto dětí jsou učitelé seznamováni a někteří z nich absolvovali kurzy se zaměřením na práci se žáky se specifickými poruchami učení. Individuální vzdělávací plány jsou zpracovány kvalifikovaně a přehledně, ale jejich ustanovení, vycházející z doporučení psychologů, někteří učitelé plně nerespektují. Zvýšená péče věnovaná těmto žákům v hodinách byla v běžných třídách pozorována spíše výjimečně, kvalita vzdělávání ve specializovaných třídách je popsána na jiných místech této zprávy. V systému hodnocení a klasifikace žáků s vývojovými specifickými poruchami učení, a to především žáků individuálně integrovaných v běžných třídách základní školy, jsou rezervy, zejména v hodnocení pravopisných jevů v souhrnných cvičeních. Těžištěm péče o tyto děti je vnější diferenciací: práce ve cvičení z českého jazyka a v kroužcích. Kvalita péče je různá v závislosti na osobnosti jednotlivých učitelů, kteří s nimi pracují, a na jejich vzdělání v této problematice. Velmi pozitivní vliv na kompenzaci a na osobnostní rozvoj žáků má pedagogický proces ve výtvarné a v hudební výchově – byl pozorován pozitivní vliv výtvarné výchovy na konkrétního žáka s poruchami chování. Výchovná poradkyně má vyhrazeny konzultační hodiny pro žáky i rodiče, pro práci jí slouží samostatná místnost. Zvláštní význam v systému péče o děti se zvláštními vzdělávacími potřebami má kvalifikovaná logopedka, která úzce spolupracuje s okolními odborníky. Její práce začíná již v mateřské škole a na ní navazuje systematická práce s dětmi z nejnižších ročníků prvního stupně. Přiměřenou pozornost věnuje škola také přístupu k cizincům.

Pozitivní je erudovaná metodická péče výchovné poradkyně a kvalifikované logopedky, obě úzce spolupracují s okolními odbornými pracovišti. Kvalita vlastní péče o tyto děti ve specializovaných třídách a v běžných třídách základní školy, kde jsou individuálně integrovány, je v závislosti na osobnostním přístupu jednotlivých učitelů ve škále od průměrné po vynikající. Přes zjištěná dílčí negativa je celkově péče o tyto děti na velmi dobré úrovni.

Školní klub

V rámci tzv. školního klubu škola nabízí pestrou škálu poznávacích, kulturních a sportovních zájmových činností, vedených většinou kvalifikovanými pedagogy. Na tuto zájmovou činnost přispívá zřizovatel ve smyslu příslušných ustanovení zřizovací listiny, statut školního klubu však ještě nebyl v době inspekce zcela dořešen a školní klub nefiguruje jako součást školy v rozhodnutí o zařazení do sítě. Z hlediska školské legislativy tedy nejde o školní klub jako školské zařízení, ale o běžné organizování zájmové činnosti formou kroužků. Dokumentace této činnosti je vedena na předepsaných formuláři. V rámci inspekce byly posuzovány kroužky aerobiku, keramiky a fotografování. Kroužek aerobiku, který je rozdělen na dvě skupiny podle věku žáků, vede učitelka s odborným vzděláním, dlouholetou aktivní činností a velkými zkušenostmi v této oblasti. Práce kroužku je systematická, nápaditá, s respektováním věkových a tělesných zvláštností dětí. Ve sledované hodině se činnosti často střídaly, posilovací, relaxační prvky i cvičení při hudbě byly v rovnováze. Kroužky keramiky a

fotografování jsou zmíněny v kapitole výtvarná výchova, vedou žáky k rozvíjení tvořivosti a k otevřenému vnímavému pohledu na okolní svět.

Úroveň sledovaných kroužků byla vynikající. Školní klub není uveden jako součást školy v rozhodnutí o zařazení do sítě. Pozitivem je četnost a kvalita nabízených aktivit.

Dotazníky

Dotazníky byly zadány v 5. a 9. ročníku.

Většinový názor respondentů je v souladu se zjištěními ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 19/99/ŠÚ ze dne 1. 2. 1999
- Zřizovací listina čj. 817/94 ze dne 23. 5. 1994
- Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2001, výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2001, příloha k výkazu o základní škole o speciálních-specializovaných třídách podle stavu k 30. 9. 2001
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000-2001
- Vybrané třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků, vybrané žákovské knížky, sešity, písemnosti a produkty žáků, vybraná dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování
- Zápisy z jednání pedagogické rady, metodických sdružení a předmětových komisí, zápisy z třídních schůzek, tematické plány učitelů
- Evidence kontrol a stížností
- Organizační řád, vnitřní řády, režim mateřské školy a školní družiny, jednací řád pedagogické rady, pracovní náplně pedagogických pracovníků
- Hospitační záznamy vedení školy u jednotlivých učitelů, závěry z kontrol a hospitací
- Koncepce a roční projekt rozvoje školy ve všech součástech, měsíční a týdenní plány
- Povinná a další fakultativní dokumentace mateřské školy a školní družiny
- Evidenční listy a docházka dětí mateřské školy, rozhodnutí o odkladech školní docházky
- Pedagogická diagnostika – interní materiály učitelů
- Jídelníčky, výdejky školní jídelny za I. pololetí r. 2001
- Měsíční uzávěrky – rekapitulace hospodaření za I. pololetí r. 2001
- Vyhodnocení inventurní výdejky – sdělení Městské hygienické stanice Praha, pobočky pro Prahu 9 a 14 ze dne 18. července 2001
- Kalkulace ceny oběda na r. 2000
- Pokladní kniha za r. 2000, pokladní doklady
- Vnitřní ekonomické předpisy
- Vnitřní platový předpis, kritéria pro přiznání nenárokových složek platu
- Mzdové listy za rok 2000

- Finanční rozvaha a výkaz zisku a ztrát k 31. 12. 2000
- Výkaz MŠMT P 1- 04 k 31.12. 2000
- Personální dokumentace všech zaměstnanců školy, platové výměry všech zaměstnanců
- Pokladní kniha, vybrané pokladní doklady a faktury za rok 2000
- Hlavní účetní kniha k 31. 12. 2000
- Přehled čerpání provozní dotace za rok 2000
- Přehled čerpání prostředků FKSP za rok 2000
- Dohody o pracovní činnosti a o provedení práce pro rok 2000
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2000
- Inspekční podkladová dokumentace a hospitační záznamy ČŠI
- Různé prezentační materiály školy

ZÁVĚR

- *Škola naplňuje zvolený vzdělávací program s dílčími obsahovými a formálními nedostatky.*
- *Výraznou profilací školy je hudební a výtvarná výchova. Úroveň vzdělávání v obou těchto předmětech je vynikající. Mimořádnou hodnotu má skutečnost, že vynikající úroveň hudební a výtvarné výchovy je dosahováno ve třídách s běžnou skladbou dětí, ve specializovaných třídách a ve třídách s velkým počtem individuálně integrovaných žáků. V chování žáků je patrný pozitivní vliv zvoleného systému pedagogického působení zaměřeného na estetickou výchovu.*
- *Většinová úroveň výuky v předmětech s převahou naukového zaměření na prvním stupni je průměrná. Vynikající úroveň má vzdělávání na prvním stupni v několika třídách, kde učitelky uplatňují efektivní a moderní vyučovací metody.*
- *V dalších sledovaných oblastech vzdělávání převažují pozitiva. Plánování je velmi podrobné, organizace, formy a metody výuky jsou většinou tradiční a účinné. Převažuje kladná motivace a běžné způsoby hodnocení. Komunikace je na velmi dobré úrovni.*
- *Činnost školní družiny je v souladu s jejím posláním, pozitiva a negativa jsou zhruba v rovnováze.*
- *Mateřská škola plní výchovně-vzdělávací cíle, převažují pozitivní zjištění, nedostatky jsou dílčího rázu.*
- *Školní jídelna se řídí platnými předpisy pro školní stravování. Finanční normativ je dodržen, prostředky strážníků jsou měsíčně zúčtovány. Výživové normy nejsou sledovány, spotřební koše nejsou vytvářeny. Hygiena je na vysoké úrovni. Jednotná evidence ve školní jídelně je vedena podle platných předpisů, nedostatkem je chybné vedení pokladní knihy.*
- *Deklarovaný školní klub není uveden jako součást školy v rozhodnutí o zařazení do sítě. Škola nabízí pestrou škálu zájmových útvarů.*
- *Personální podmínky vzdělávání jsou nadprůměrné, ve sboru působí několik zcela mimořádných, vynikajících učitelských osobností.*

- *Materiální podmínky pro hudební a výtvarnou výchovu jsou vynikající, pro většinu výchovy a vzdělávání včetně mateřské školy a školní družiny jsou průměrné. Absence vlastní tělocvičny výrazně omezuje možnosti rozvoje žáků v tělesné výchově.*
- *Řízení školy je velmi dobré.*
- *Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v kontrolovaném období vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům čerpány efektivně.*
- *V oblastech hodnocených při orientační inspekci v roce 1998 škola stále udržuje vysokou kvalitu.*
- *Celková úroveň poskytovaného vzdělávání je velmi dobrá.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 9. listopadu 2001

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeněk Bělecký
Členové týmu	Mgr. Josef Černý
	Mgr. Jana Pocová
	Mgr. Jana Turečková
	Mgr. Věra Vítová
	Mgr. Libuše Tláskalová
Další zaměstnanci ČŠI	Marie Kiliesová	
	Jitka Koutová	
	Anna Kuruczová	

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

9. listopadu 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Dagmar Ryčlová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství MHMP Novodvorská 1010, Praha 4	2001-11-23	010 930/01-5107
MČ Praha – Letňany, Bechyňská 639, Praha 9 - Letňany	2001-11-23	010 929/01-5107

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.